

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget tager sigte på en ny afgrænsning af de sager, som skal behandles under medvirken af nævninge, således at der skabes sikkerhed for, at alle alvorlige straffesager, men ingen bagatelagte sager, kommer under nævningebehandling. Dette foreslås sikret ved, at kriteriet for nævningebehandling bliver den udmålte straf, forstået således, at der ikke skal kunne idømmes en fængselsstraf på 3 år eller derover, uden at sagen har været behandlet under medvirken af nævninge.

Lovforslaget er en uændret genfremsættelse af lovforslag nr. L 28, fremsat den 8. oktober 1981, se Folketingstidende 1981-82 (1. samling), forhandlingerne sp. 179, tillæg A, sp. 327. Forslaget kom ikke til 1. behandling.

De nugældende regler

Den nuværende afgrænsning af sager, som skal underkastes nævningebehandling, er ikke tilfredsstillende. Den almindelige bestemmelse er, at sager skal behandles under medvirken af nævninge, når strafframmen er fængsel i 8 år eller derover. Det giver anledning til såvel urimeligheder som en systematisk undergravelse af nævningeinstitutionen og følgelig til megen diskussion og utilfredshed, som det senest blev illustreret i forbindelse med lovforslag nr. L 174 i sidste samling om ændrede straffammer for brandstiftelse, røveri og voldtægt¹⁾.

Vilkårligheden viser sig ved, at helt banale lovovertrædelser, som ender med ganske kortvarige og måske betingede straffe, skal behandles som nævningesager, mens anderledes alvorlige forbrydelser, der resulterer i fængsel på op til 8 år, ikke skal underkastes nævningebehandling.

(Fra justitsministerens side har som eksempel været nævnt det urimelige i, at selv det mest ukvalificerede røveriforsøg »begået« af en beruser til almindelig morskab for bankpersonalet før den omtalte lovrevision i forrige samling

skulle underkastes nævningebehandling til trods for, at alle på forhånd vidste, at der kun ville blive tale om en nærmest symbolsk straf, mens f. eks. alvorlige økonomiske forbrydelser af væsentlig samfundsmæssig betydning ikke skal behandles under medvirken af nævninge).

Undergravelsen af nævningeinstitutionen er en uundgåelig konsekvens af et fast strafframmekriterium. 8 års kriteriet stammer fra 1932. Siden da har der været en generel udvikling i retning af nedsættelse af straffammerne, og denne udvikling fortsætter. Men en følge heraf har været, at mens nævningebehandling fra 20'erne til begyndelsen af 50'erne omfattede omkring 2 pct. af de af statsadvokaturen rejste strafferetssager, så var andelen i 1980 reduceret til omkring 0,4 pct., og med straffelovsrevisionen i forrige samling vil den være bragt ned på under 0,2 pct. af de af statsadvokaturen rejste strafferetssager. (Procentudviklingen kan ikke forklares ved en stigning i antallet af mindre alvorlige sager).

Hvis man ikke ønsker nævningeinstitutionen fuldstændig afskaffet, må man sætte ind imod denne systematiske udhuling. Det *kunne* ske ved nedsættelse af det almindelige strafframmekriterium fra 8 år til f. eks. 6 år. Herved ville andelen af nævningesager (så vidt det kan bedømmes ud fra de oplysninger, der fremkom i forbindelse med straffelovsrevisionen i forrige samling, L 174 - bil. 6) vokse til omkring 1 pct. af de af statsadvokaturen rejste strafferetssager. Det ville kun være logisk på baggrund af den almindelige nedsættelse af straffammerne, der har fundet sted siden 1932. Men det må erkendes, at den ovenfor omtalte vilkårlighed ved en sådan løsning stadig ville være til stede. Når f. eks. selv de mest ukvalificerede brandstiftelser og røveriforsøg fører til sigtelser efter 6 års strafframme, så bliver de automatisk nævningesager, uanset at det på forhånd er klart, at ingen

¹⁾ 2. beh. 12.5.81, Folketingstidende 1980-81, forhandlingerne sp. 10966

3. beh. 19.5.81, Folketingstidende 1980-81, forhandlingerne sp. 11468

4. beh. 22.5.81, Folketingstidende 1980-81, forhandlingerne sp. 11756